ఉపనిషత్తులు

ముండకోపనిషత్

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్

www.freegurukul.org

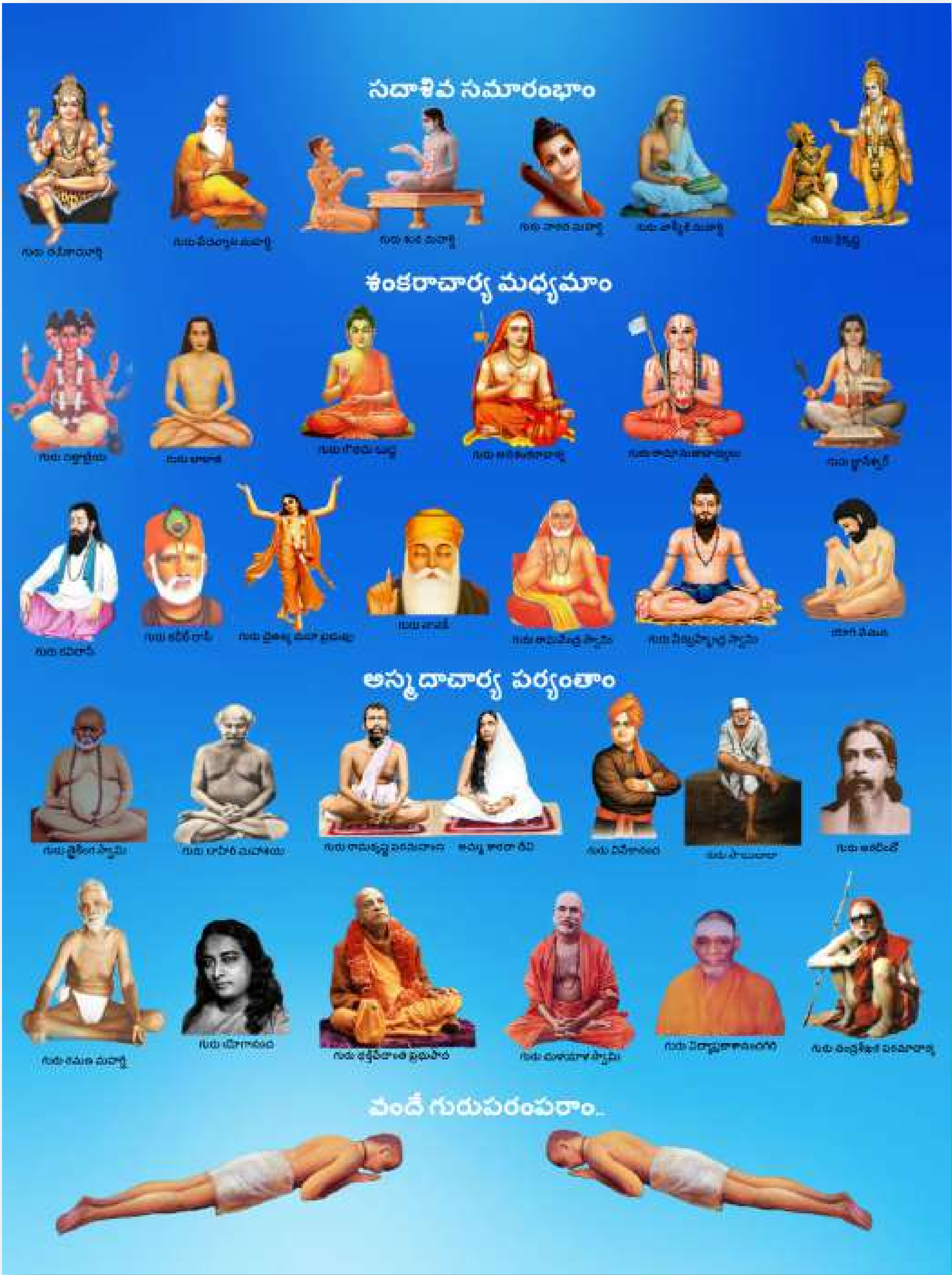
సదాశివ సమారంభాం
శంకరాచార్య మధ్యమాం
అస్మదాచార్య పర్యంతాం
వందే గురుపరంపరాం..

Free Gurukul

"ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్" ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో బాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వెబ్ సైట్ నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో బాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంధాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

1) తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి వెబ్ సైట్: http://ebooks.tirumala.org
2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement
4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్ధం ఉచితంగా eBook రూపంలో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org Mobile App: Free Gurukul email: support@freegurukul.org
Facebook: www.facebook.com/freegurukul Helpline/WhatsApp: 9042020123

" మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికి అందించబడాలి "

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

TTD(తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం)

http://ebooks.tirumala.org

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

"దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్ఠమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం" అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్న్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని ఝళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ, సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజా పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్ఛాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నిటి కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన 'ఇచ్ఛ' (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. "నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది" అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

మనసంతర్థీ [illegible]

(ఆంధ్ర కవుల సాహిత్య విమర్శనము)

ఓం

రచన :

[illegible]

వేదంపల్లి చెంచు సుబ్బయ్య M. A.

ఆదోని (కర్నూలు జిల్లా)

ముండకోపనిషత్తు

(అన్వయార్థ, పదచ్ఛేద సహిత వ్యాఖ్యాన సహితము)

రచయిత :

ప్రవచన కేసరి వేదాంత వ్యాఖ్యాత

ఉత్తమోపాధ్యాయ రాష్ట్రప్రభుత్వ అవార్డు గ్రహీత

కవి కిశోర, భక్త కవిరత్న, మధురకవి ,

భాషా ప్రవీణ **దేవులపల్లి చెంచు సుబ్బయ్య**, ఎం. ఏ.

విశ్రాంతాంధ్ర పండితులు

జిల్లా పరిషదున్నత పాఠశాల

పెద్దతుంబళము

ఆదోని (మండలము) కర్నూలు (జిల్లా)

ప్రకాశకులు :

శ్రీ దేవులపల్లి చెంచు సుబ్బయ్య, ఎం. ఏ.,

శ్రీ లలితా కవితా నిలయము

ఇంటి నెంబరు 1-186-1 ఎల్ఐసి కాలనీ

ఆదోని లక్ష్మీ & వైశ్య కాలేజి ఎదురుగ

ఆదోని - 518 301 :: కర్నూలు (జిల్లా)

ముండకోపనిషత్తు

ప్రథమ ముద్రణము : జూన్ 1995

ప్రతులు : 2000

ప్రాప్తులు : రచయిత్రి

వెల : రు. 15-00

శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల వారి ఆర్థిక సహాయముతో మత సంబంధమగు పుస్తక ప్రచురణ సహాయ పథకము క్రింద ప్రచురింప బడినది.

BHARADWAJA PRINTING & BINDING WORKS,
[illegible]

ప్రచురణకర్త:
శ్రీమతి వేష్టంభట్ల సత్యవతిగారు
W/o శ్రీ వేష్టంభట్ల వెంకట సుబ్బయ్య గారు
శ్రీ లలితా కవితా నికేతనము
ఇంటి నంబరు 2-166-1 టీచర్స్ కాలని
ఎ. పి. ఎస్. కాలేజి ఎదురుగ
ఆదోని - 518 302
కర్నూలు (జిల్లా)

ఉపోద్ఘాతము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] సిద్ధాంతములకు [illegible] ప్రధానాధార [illegible] ఉపనిషత్తులతో [illegible] వేదాంతము

[illegible] ఉపనిషత్తులు [illegible] 1. ఈశోపనిషత్ 2. కేనోపనిషత్ 3. కఠోపనిషత్ 4. ప్రశ్నోపనిషత్ 5. ముండకోపనిషత్ 6. మాండూక్యోపనిషత్ 7. ఐతరేయోపనిషత్ 8. తైత్తిరీయోపనిషత్ 9. ఛాందోగ్యోపనిషత్ 10. బృహదారణ్యకోపనిషత్ [illegible] సిద్ధాంతములు [illegible] ఈ పది ఉపనిషత్తులు [illegible] ఈశ, కేన, కఠ, ప్రశ్న, ముండక, మాండూక్య, తైత్తిరీయము, ఛాందోగ్యము, బృహదారణ్యకము. ఈ ఉపనిషత్తులు ప్రాచీనతమములు. [illegible] మాండూక్యోపనిషత్తు [illegible] గద్య రూపము [illegible]

[illegible]

1. [illegible] [illegible]
2. [illegible] [illegible]
3. [illegible] [illegible]

[illegible]

ముండకోపనిషత్తునందు మూడు ముండకములు గలవు. ఒక్కొక్క ముండకము రెండేసి ఖండములుగా విభజింపబడినది. [illegible] ఆరు ఖండములలో 64 మంత్రములతో [illegible]

''ఉపనీయ తమాత్మానం
బ్రహ్మాపాస్త ద్వయం యతః
నిహంత్య విద్యాం తజ్జం చ
తస్మా దుపనిషద్ భవేత్''

బ్రహ్మకు సమీపమునకు చేర్చి తెలుగు జ్ఞానమును తెలియుటకు తోడ్పడు
చున్నందున నశింపజేయును కనుక ఉపనిషత్ అను పేరు వచ్చినది

''నిహత్యానర్థ మూలానాం
విద్యాం ప్రత్యక్తయా పరం
గమయత్య పాస్త సంభేద
మతోవోపనిషత్ భవేత్''

బ్రహ్మవిద్య చెరుపు లేని ముముక్షువులు బ్రహ్మసాక్షాత్కారము పొందుటకు
సహకరించుట చేత బ్రహ్మజ్ఞానము ఉపనిషత్ అను నామముతో పిలువబడుచున్నది

శ్రీ గురు అద్వానందానందమనందము జ్ఞానదానముతో సంబంధించి పొందవలయును
కల్పన లేని అందువలన అర్థమును మహాత్ముడే గురు దేవుడు.

''గుకారస్త్వంధకారస్తు
రుకారస్తన్నిరోధకృత్
అంధకార నిరోధిత్వాత్
గురురిత్యభిధీయతే''

'గు' అనగా చీకటి 'రు' అనగా పోగొట్టువాడని భావము - శిష్యునకు ఆత్మ వస్తు
ప్రపంచ జ్ఞానము లేనందున చీకటి కాదు. స్వస్వరూప జ్ఞానము లేనందున
సంసారిస్తున్నాడు. స్వస్వరూప జ్ఞానమునకు ప్రతిబంధకములైనవాటి ద్వారానే
పొందవలయును. ఆత్మజ్ఞానము ఆచార్యుని బోధ ద్వారానే లభ్యమగును.

''అజ్ఞాన తిమిరాంధస్య
జ్ఞానాంజన శలాకయా
చక్షు రున్మీలితం యేన
తస్మై శ్రీ గురవే నమః''

అజ్ఞానాంధకారమును గాఢ!
జ్ఞాన ప్రకాశమును దయచేయును గాఢ!

ఆచార్యుని బోధ లేనిదే లోపలి అంధకారము నశింపదు

బ్రహ్మవిద్య గురుపరంపరగా వచ్చినది. అందువలన దీనిని కర్మపరంపరయని
కూడా అంటారు

గురువగు అంగీరస మహర్షిని. శిష్య [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కలిగిన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ముండకోపనిషత్తు

''కస్మిన్ను భగవో విజ్ఞాతే
సర్వమిదం విజ్ఞాతం భవతి''

దేనిని తెలియుటచేత నాకు సమస్త జ్ఞానమంతయు తెలియ బడుతుంది ? దానిని తెలియ జేయుమని శిష్యుడైన శౌనకుడు తన గురువగు అంగీరసుని [illegible] ప్రార్థించుచు ఈ ప్రశ్నయే [illegible] [illegible] [illegible] తెలియ చేస్తుంది

ఇక గురువు [illegible] [illegible] [illegible] ప్రత్యేకముగా వివరించ బడలేదు

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పూర్వకముగా 22 [illegible] [illegible] అధ్యాయములతో శ్రీమద్భగవద్గీత [illegible] శ్లోకములలో [illegible] [illegible]

గీత ముండకోపనిషత్తునందలి [illegible] నాలుగు మంత్రములను విద్యలతో [illegible]

[illegible] గ్రంథము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ముండకోపనిషత్తును [illegible] [illegible] శ్రీవెంకటేశ్వర స్వామి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శ్రీ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

శ్రీ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

శ్రీ గొలుసు ప్రాస్ఫిరలవేశ్వరులు రెల్ల

మం తస్మై

సర్వగ శ్రీ సరమేశ్వరార్పణమస్తు

ధీవృక్షుర విధేయుండు

కలికిపోగ, మంమరదడ. భక్తకలదత్త

దేవులపల్లి చెంయ సుబ్బరయ్య, బి. ఏ.

భాషాప్రవీణ

శ్రీరస్తు శుభమస్తు అవిఘ్నమస్తు

శాంతి మంత్రః

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః
భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః
స్థిరైరంగైస్తుష్టువాగ్ం సస్తనూభిః
వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః
స్వస్తిన ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః
స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః
స్వస్తిన స్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః
స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు॥
ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

సీ. సురలారా! చెవులతో శుభదమౌ దానినే
వినెదము గాక సంప్రీతితోడ
పూజ్యులారా! కనుల మేమును శుభదంబు
కను గొనెదము గాక యనవరతము
స్థిరాంగంబుల శోభిల్లు తనువుల
సంస్తుతింపుచు మిమ్ము సంతతంబు
దేవహితంబగు జీవిత మార్గోగ్ర
పూర్ణంబుగా మేము పొందెదంగాక

ఆ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఆ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

శాంతి ఓం శాంతి ఓం శాంతి శాంతి శాంతి

భావము

[illegible]

ముండకోపనిషత్తు

ప్రథమ ముండకము

ప్రథమ ఖండము

1 - వ మంత్రము

ఓం బ్రహ్మా దేవానాం ప్రథమః సంబభూవ
విశ్వస్య కర్తా భువనస్య గోప్తా
స బ్రహ్మవిద్యాం సర్వవిద్యా ప్రతిష్ఠా
మథర్వాయ జ్యేష్ఠ పుత్రాయ ప్రాహ

ఓం. ఆదిదేవుడైన బ్రహ్మ [illegible]
నేక [illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

ముండకోపనిషత్తు నందలి ప్రథమ మంత్రము 'బ్రహ్మా'-యను మంగళ పదముతో ప్రారంభమగుచున్నది.

విశ్వము యొక్క సృష్టికర్తయు, రక్షకుడును నగు బ్రహ్మదేవుడు దేవతలందరి కంటెను ముందుగానున్నాడు. [illegible] తాను తెలిసికొనిన బ్రహ్మవిద్యను బ్రహ్మ తన జ్యేష్ఠ పుత్రుడగు అథర్వునకుపదేశించెను. బ్రహ్మదేవుడు దేవతలలో ప్రథముడైయుండెను.

[illegible]

2 – వ మంత్రము

అథర్వణే యాం ప్రవదేత బ్రహ్మా
థర్వా తాం పురోవాచాంగిరే బ్రహ్మ విద్యామ్
స భారద్వాజాయ సత్యవాహాయ ప్రాహ
భారద్వాజో౽ంగిరసే పరావరామ్

క. [illegible]

భావము

[illegible]

[illegible]

3 – వ మంత్రము

[illegible]

ఉ. [illegible]

భావము

[illegible]

4 – వ మంత్రము

[illegible]
[illegible] 4

అ. [illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

5 – వ మంత్రము

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 5

6 – వ మంత్రము

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 6

౬. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౭. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౮. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

[illegible]

స్థిరచరాత్మకమైనటు వంటి ప్రపంచమంతా వానివల్లనే, అనాదిగా ఇది విధముగ ఉత్పత్తి చెందుచున్నది, శాశ్వతమైనా, అవ్యయమైనదీ అగు భూతయోనియైన బ్రహ్మమును జ్ఞానులగు ధీరులు సర్వత్రవ్యాప్తమైనదిగ దర్శించెదరు.

7 – వ మంత్రము

యథోర్ణనాభిః సృజతే గృహ్ణతే చ
యథా పృథివ్యామోషధయః సంభవంతి
యథా సతః పురుషాత్ కేశలోమాని
తథాక్షరాత్ సంభవతీహ విశ్వమ్॥ 7

గీ. తన శరీరము నుండియే తంతువులను
నేసి సాలీడు స్వయముగ నిలిపి మరల
గ్రసియించు – నేల నోషధుల్ కల్గునట్లు
అటులనే అక్షరంబున జగమంత పుట్టు.

గీ. పురుషుని దేహమందే కేశ లోమ్ములు మొలచు
జీవించువాని యందుని కనులు నైన
తనువున్నదై పెరుగుచుండె పెర్గుచున్నట్లు పూర్తి
నటులె అక్షరంబున జగమంత పుట్టు.

భావము

సాలెపురుగు సాలెగూడును ఏ విధముగా తన శరీరము నుండి సృజించి తిరిగి తనలో ఉపసంహరించుకొనుచున్నదో భూమియందు ఓషధులు ఏ విధముగా ఉద్భవించుచున్నవో, జీవించి యున్న పురుషుని వలన కేశ రోమములు ఉద్భవించుచున్నవో అటులనే అక్షరబ్రహ్మము నుండి ఈ జగత్తు ఉద్భవించుచున్నది.

8 - వ మంత్రము

తపసా చీయతే బ్రహ్మ తతోఽన్నమభిజాయతే
అన్నాత్ ప్రాణో మనః సత్యం లోకాః కర్మసు చామృతమ్ 8

గీ. తపమునకో నున్న బ్రహ్మము ముదిరి పెరుఁగ
బ్రహ్మమునుండి యన్నంబును బొడమె నట్టి
యన్నమునుండి ప్రాణము సత్త్వ మనము
సత్యమైనట్టి లోకముల్ సకల కర్మ
లభిత కర్మఫలాల్ పుట్టుచుండెనయ్యా.

భావము

భావ మిదియు, జ్ఞానమయుఁడగు నా బ్రహ్మము యొక్క సత్సంకల్ప రూపమగు తపము సంకల్పము ద్వారము చేత జగద్రూపమున బొడమి తానే సృష్టియగుచు వ్యక్తమగుచు సృష్టి స్థితి లయముల వృద్ధి పొందుచున్నది. సృష్టిస్థితి సంహారము శక్తి నిక్షేపము కలిగిన బ్రహ్మమునకు ఆ బ్రహ్మము నుండి అన్నము అనగా అవ్యక్తము అనగా ప్రకృతియను స్థూలమగు అవస్థ కలిగి ఉత్పత్తి పొందుచున్నది. ఆ అవ్యక్తావస్థయగు అన్నము నుండి ప్రాణము అనగా హిరణ్యగర్భుడు పుట్టుచున్నాడు. హిరణ్యగర్భుడు బ్రహ్మ దేవుడు జ్ఞాన క్రియాశక్తుల చేత అధిష్ఠింపబడిన సర్వజ్ఞుడు సృష్టికర్తయగు బ్రహ్మ తాను మరల భూత సముదాయమునకు బీజమగుచు, జగత్కర్త, నియామకుడగును. ఆ హిరణ్యగర్భుని నుండి సంకల్ప వికల్ప రూపమగు మనస్సు పుట్టెను. మనస్సునుండి సత్యమను పేరుగల భూతాది పంచభూతములు జనించినవి. సత్యాఖ్యమగు పంచభూతముల నుండి అండక్రమముగా భూరాదిలోకములు, అందుండి మనుష్యాది ప్రాణులు, వర్ణాశ్రమములు, ఆ వర్ణాశ్రమము కర్మములు, కర్మల నుండి అమృతమను పేరుగల కర్మఫలము జనించిన ఫలము కల్పకోటి శతములు గడచినను అనుభవింపబడుగాని నశింపదు కనుక అమృతమను చెప్పబడినది.

9 – [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ప్రథమ మండలము

ద్వితీయ ఖండము

1వ. మంత్రము

[illegible]

భావము

[illegible]

2. మంత్రము

[illegible] 2

[illegible]

భావము

[illegible]

3వ మంత్రము

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఆ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఆ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

4 వ మంత్రము

[illegible]

భావము

[illegible]

5 వ మంత్రము

[illegible] 5

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

6 వ మంత్రము

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

7 వ మంత్రము

ప్లవా హ్యేతే అదృఢా యజ్ఞరూపా
అష్టాదశోక్త మవరం యేషు కర్మ
ఏతచ్ఛ్రేయో యేఽభినందంతి మూఢా
జరామృత్యుం తే పునరేవాపి యంతి॥

[illegible]

భావము

[illegible]

8. వ మంత్రము.

అవిద్యాయా మంతరే వర్తమానాః
స్వయం ధీరాః పండితం మన్యమానాః
జంఘన్యమానాః పరియంతి మూఢా
అంధేనైవ నీయమానా యథాంధాః॥

[illegible]

భావము

[illegible]

9వ మంత్రము.

[illegible]

భావము

[illegible]

10 వ మంత్రము

[illegible]

[illegible]

భావము.

[illegible]

11 వ మంత్రము

[illegible]

సీ. [illegible]

గీ. [illegible]

భావము

[illegible]

12వ మంత్రము

[illegible]

౧. [illegible]

౨. [illegible]

భావము

[illegible]

13వ మంత్రము

తస్మై స విద్వానుపసన్నాయ సమ్యక్
ప్రశాంత చిత్తాయ శమాన్వితాయ
యేనాక్షరం పురుషం వేద సత్యం
ప్రోవాచ తాం తత్త్వతో బ్రహ్మవిద్యాం॥

గీ. బ్రహ్మవిదుఁడగు నా గురుఁ డుపసన్నుఁడైన
శమదమాద్యుపేతుండైన శాంత చిత్తు
శిష్యు నాసక్తి తెలియఁ జెప్పవలెను
శిష్యునకు బ్రహ్మ విద్యను జెప్పవలయు.

భావము

ఆ విధముగా తనను సమీపించిన శిష్యునకు నిత్యము శాంతచిత్తునకు, ఇంద్రియ నిగ్రహము కలిగినవాడును అగు శిష్యునకు బ్రహ్మవిదుడైన గురువు సత్యమైనట్టిదియు, అక్షరమైనట్టిదియు అగు బ్రహ్మవిద్యను బోధించవలెను.

ఇది ప్రథమ ముండకములో ద్వితీయ ఖండము

ద్వితీయ ముండకము

ప్రథమ ఖండము

తదేతత్ సత్యం యథా సుదీప్తాత్
విస్ఫులింగాః సహస్రశః ప్రభవంతే
తథాక్షరాద్ వివిధాః సోమ్య భావాః
ప్రజాయంతే తత్ర చైవాపి యంతి

సీ. సత్యమిది ప్రజ్వలించు పావకము నుండి
పరమాత్మనుండి యట్లే భావములును

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

గీ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

భావము

1. [illegible]

2 వ మంత్రము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

గీ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

భావము

[illegible]

3 వ మంత్రము

[illegible]
[illegible] 3

గీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

4వ మంత్రము

అగ్నిర్మూర్ధా చక్షుషీ చన్ద్రసూర్యౌ
దిశః శ్రోత్రే వాగ్వివృతాశ్చ వేదాః
వాయుః ప్రాణో హృదయం విశ్వమస్య
పద్భ్యాం పృథివీ హ్యేష సర్వభూతాన్తరాత్మా॥ 4

ప. అతనికి ద్యులోకము శిరస్సు
మరి చంద్రసూర్యులు కనులు రెండు
ఆ దిశా భాగములే చెవులు సూక్ష్మముగ చేసికొని సంచరించు
వాక్కు ప్రకటితములగు వేద వాక్యమైన వేదములే దిక్కులు
వాయువు ప్రాణమగుచున్నది
సోమము వేదముల్ మాటలుగ పల్కుచున్నది
విశ్వము హృదయము ననెదరు
తా. పాదముల నుండి పుట్టెను భూమి యందు
సర్వ భూతాంతరాత్మయగు సర్వవ్యాపి పరమాత్ముడు
సూక్ష్మ స్థూల దేహ సృష్టి మొదలగు
అన్నింటియందుండు పరమాత్మ.

భావము.

ఈ విరాట్పురుషునకు ద్యులోకమే శిరస్సు, సూర్యచంద్రులే నేత్రములు, దిక్కులే శ్రోత్రములు, వేదములే తెలుపుచున్న వాక్కు. వాయువే ప్రాణము, జగత్తంతయు హృదయము, ఆయన పాదములనుండి భూమి పుట్టినది. ఈ దేవుడే సర్వభూతములకు అంతరాత్మయైయున్నాడు. ఇతడే సర్వభూతముల యందు ద్రష్ట శ్రోత, మంతయు, విజ్ఞాతయై యున్నాడు.

5వ మంత్రము

తస్మాదగ్నిః సమిధో యస్య సూర్యః
సోమాత్ పర్జన్య ఓషధయః పృథివ్యాం
పుమాన్ రేతః సించతి యోషితాయాం

బహ్వీః ప్రజాః పురుషాత్ సంప్రసూతాః

సీ. సూర్యుఁడు సమిధగా శోభిల్లు దేవలోకము పాలించు స్వర్గాగ్ని రాజు ముందుఁ
సురలోకమునుండి సోముండు వర్షించు మేఘముల నోషధుల్ వృద్ధినొందించుచు గలిగె
నది పృథివియందు గ్రాసమై పురుషుని దేహమున రేతస్సుగా మారునంత పురుషుం
డయ్యది స్త్రీయందు నిడుచుండు దొరకని ప్రకృతియందు పుత్రుఁ డుదయించు

ఆ. బహుళముగను పుట్టుచుండెడి ప్రజలెల్ల
పరమపురుషుని నుండి వచ్చినట్టి
సంతతి జీవులు మహిమాన్విత విభవముల్
నయముగాను చూడఁ గలుగుచుండె

భావము

సూర్యుడే సమిధగా గల ద్యులోకరూపాగ్ని పరమపురుషుని నుండి ఉత్పన్నమైనది. సోమోత్పత్తికి కారణమైన అగ్నికి సూర్యుడు సమిధయైనాడు. ద్యులోకాగ్ని నుండి వచ్చిన సోముని వల్ల నుండి పర్జన్యుడను మేఘాగ్ని ఉత్పన్నమైనది. ఆ పర్జన్యాగ్ని వలన భూమి యందు ఓషధులు ఉత్పన్నమవుతున్నవి. పురుషాగ్నియందు హోమము చేయబడిన ఓషధుల నుండి పురుషాగ్ని, ఓషధుల నుండి ఉత్పన్నమైన రేతస్సును యోషాగ్నియందు ఆహుతి చేయుచున్నారు. అనగా ఆ పురుషుడు స్త్రీయందు రేతఃపాతము చేస్తాడు. ఇట్లు అనేక జీవులు పరమపురుషుని నుండి ఉత్పన్నమవుతున్నవి.

6 వ మంత్రము

తస్మాదృచః సామ యజూంషి దీక్షా
యజ్ఞాశ్చ సర్వే క్రతవో దక్షిణాశ్చ
సంవత్సరశ్చ యజమానశ్చ లోకాః
సోమో యత్ర పవతే యత్ర సూర్యః ॥

సీ. ఋగ్వేదము సామము యజుర్వేదములు దీక్షలు యజ్ఞములు క్రతువులు దక్షిణలు
సంవత్సరము యజమానుఁడును లోకములును సోముఁడును సూర్యుఁడు వెలుఁగు చోటు
మొదలుగా నన్నియు పరమపురుషుని నుండి పుట్టినవి యెల్ల దేవతలు ప్రకాశించు
లోకములన్నియు యజమానుని యజ్ఞఫలముగా నగుచుండు నీశ్వరుని వలన

ఆ. వేదములు యజ్ఞములు దీక్షలు క్రతువులు
నాల్గువేదము లన్నియును దక్షిణలు
పరమపురుషుని నుండి జనియించె నెరుంగ వలెన్
సత్యమిది సదా తెలియుము ఆత్మ జ్ఞానము

భావము

ఆ దివ్య పురుషుని నుండి వేదఋక్కులు సామగానములు, యజుస్సులు, దీక్షలు, యజ్ఞాదిసకల మంత్రములు, క్రతువులు, దక్షిణలు, సంవత్సరములు. యజ్ఞకర్తలును, సూర్యుని చంద్రుని, పుణ్యలోకములు, శుద్ధిచేయు లోకాలు జనించినవి.

7వ మంత్రము

తస్మాచ్చ దేవా బహుధా సంప్రసూతాః
సాధ్యా మనుష్యాః పశవో వయాంసి
ప్రాణాపానౌ వ్రీహియవౌ తపశ్చ
శ్రద్ధా సత్యం బ్రహ్మచర్యం విధిశ్చ ॥7॥

గీ. పూర్ణ చైతన్యమున నుండి సురలు సాధ్యు
లును మానవుల్ పశు పక్షులును మరియును
వడ్లు, యవలు ప్రాణాపాన వాయువులును
తపము శ్రద్ధయు నియమ సత్యంబు బ్రహ్మ
చర్యము జనియించెను ప్రాప్తముగను

భావము

ఆ దివ్య పురుషుని నుండే కల్పాది భాగాలుగా దేవతలు, వసువు సాధ్యులు గంధర్వుల చేత పూజింపబడుచున్నారు. సాధ్యులను దేవగణములు, మనుష్య గుణాలు కలవారు, గ్రామ్య అరణ్య పశువులు, పక్షులు, ప్రాణాపానములు, వాయువులు, వ్రీహియవలు, తపస్సు, శ్రద్ధ, సత్యము బ్రహ్మచర్యము, విధులు, జనించినవి.

8వ మంత్రము

సప్త ప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మాత్
సప్తార్చిషః సమిధః సప్త హోమాః
సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా
గుహాశయా నిహితాః సప్త సప్త ॥8॥

గీ. సప్తప్రాణమ్ములగు నవి ఆ పరబ్రహ్మమున
తెలియ దీపులు నేత్రముల్ రెండు చెవులు
నాసికారంధ్రములు రెండుగను నోరు
సప్తగతుల సప్తప్రాణములు [illegible]

క. అరయ సప్తార్చులింద్రియంబుల విషయము
ఇంధనంబుల సప్తమ్ము [illegible] జగతి
సప్తవిధముల హోమములే సప్త సంఖ్య
నరుల వ్యాప్తమాయెన లోకాల [illegible]
పుట్టినవి ప్రాణశక్తులు మానవునకు

భావము

ఆపరమ బ్రహ్మమునుండి రెండు నేత్రములు, రెండు కర్ణములు, రెండు నాసికారంధ్రములు, ముఖము [illegible] సప్త ప్రాణములు, ఆయా ఇంద్రియములకు [illegible] సప్తార్చులు, [illegible] సప్త సమిధలు, [illegible] సప్త హోమములు, [illegible] సప్త లోకములు [illegible]

9వ మంత్రము

అతః సముద్రా గిరయశ్చ సర్వే ఽ
స్మాత్ స్యందంతే సింధవః సర్వరూపాః
అతశ్చ సర్వా ఓషధయో రసశ్చ
యేనైష భూతైస్తిష్ఠతే హ్యంతరాత్మా ॥

క. సాగరములును గిరులును సాగునదులు
నేలయందున పుట్టె ఆ [illegible]
సస్యజాల
వివిధనామరూపాల [illegible]
రసములోషధుల్ పోషింప ప్రభవమంది

భావము

[illegible]

10 వ మంత్రము

పురుష ఏవేదం విశ్వం కర్మ
తపో బ్రహ్మ పరామృతం
ఏతద్యో వేద నిహితం గుహాయాం
సోఽవిద్యాగ్రంథిం వికిరతీహ సోమ్య ॥ ౧౦ ॥

గీ [illegible]

భావము

[illegible]

ఇది ద్వితీయ ముండకమున ప్రథమ ఖండము.

ద్వితీయ ముండకము
ద్వితీయ ఖండము

1వ మంత్రము

ఆవిః సన్నిహితం గుహాచరం నామ
మహత్ పదమత్రైతత్ సమర్పితం
ఏజత్ ప్రాణన్నిమిషచ్చ యదేతజ్జానథ సదసద్
వరేణ్యం పరం విజ్ఞానాద్ యద్వరిష్ఠం ప్రజానాం ॥

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

2. వ మంత్రము

[illegible]

గే [illegible]

వ [illegible]

భావము

[illegible]

3. వ మంత్రము

[illegible]

[illegible]
[illegible]

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

4వ మంత్రము

[illegible]
[illegible]

గీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

5వ మంత్రము

యస్మిన్ ద్యౌః పృథివీ చాంతరిక్షమోతం
మనః సహ ప్రాణైశ్చ సర్వైః
తమేవైకం జానథ ఆత్మానమన్యా
వాచో విముంచథామృతస్యైష సేతుః

గీ. భువియు నాకాశమును మధ్యమౌనట్టి నత్తి
యంతరిక్షంబు ప్రాణంబులట మనంబు
నలరు నెవనియందు గ్రుచ్చఁబడినవో యాత్మ
దానిఁ గని యన్యతత్త్వములనెడి వేఁడి వదలుము
మృత్యువునకు సేతువును నీవు వదలుచుండక

భావము

దేనియందు భూమ్యాకాశములు, వాని మధ్యనున్న అంతరిక్షము, మనస్సు, ప్రాణేంద్రియములు అల్లుకొనియుండునో, అదియే యాత్మయని యెఱుంగుడు. అమృతత్త్వమున కదియే సేతువు. వ్యర్థమైన వాదముల వదలి పెట్టుము.

6వ మంత్రము

అరా ఇవ రథనాభౌ సంహతా యత్ర నాడ్యః
స ఏషో ఽ న్తశ్చరతే బహుధా జాయమానః
ఓమిత్యేవం ధ్యాయథ ఆత్మానం
స్వస్తి వః పారాయ తమసః పరస్తాత్

సీ. ఇరుసు రథచక్రమందున నాకులట్లు
నాడులు జేరి యుండెడి హృదయమందు
బహుళరూపము మరల నిలయు నయ్యాత్మ యొకఁడు
ఓంకారంబుగ నుపాసన గ్రహణ మగుచు

గీ. ఆత్మ యొక్కయే యోంకార మనుచు నెరిఁగి
ధ్యానమును జేయుఁడీ! మీరు తద్యుఁడయి
అంధకారము దాటిపోయి సకలమును
మీకదియె పెద్ద మోక్షస్వస్తియగును

భావము

[illegible]

7. వ మంత్రము

[illegible]

సీ. [illegible]

గీ. [illegible]

భావము

[illegible]

8 వ మంత్రము

భిద్యతే హృదయగ్రంథిః
ఛిద్యంతే సర్వసంశయాః
క్షీయంతే చాస్య కర్మాణి
తస్మిన్ దృష్టే పరావరే

సీ. హృత్కవాటములందు బిగియు గ్రంథులు వీడు
సంతతానందపుగని తొలగు సంశయములు
సంచితపాపములన్ని నశియించును శాశ్వతముగ
చిత్స్వరూపము శ్రీ తెలియు నట్టి వేళ

భావము

పరమాత్మ సాక్షాత్కారము వలన హృదయ గ్రంథి విడిపోవును సంశయములన్నియు నశించి పోవును. కర్మలన్నియు క్షీణించును.

9 వ మంత్రము

హిరణ్మయే పరే కోశే విరజం బ్రహ్మ నిష్కలం
తచ్ఛుభ్రం జ్యోతిషాం జ్యోతిః తద్యదాత్మవిదో విదుః

గీ. నిర్మలంబును, శుద్ధము నిష్కలంబు
జ్యోతులకు జ్యోతి బ్రహ్మంబు శుద్ధమైన
పరమాత్మయు కోశమంతరము నుండు
ఆత్మవిదులకే తెలియు నిత్యమగుచు

భావము

నిర్మలమైనది, నిష్కలమైనది, పరిశుద్ధమైనది, జ్యోతులకు జ్యోతియగు బ్రహ్మము, హిరణ్మయ కోశమున నుండునని ఆత్మవిదులు తెలుసుకొనిరి.

10 వ మంత్రము

నతత్ర సూర్యోభాతి నచంద్రతారకం

నేమా విద్యుతో భాంతి కుతోఽయమగ్నిః
తమేవ భాంత మనుభాతి సర్వం
తస్య భాసా సర్వమిదం విభాతి॥

గీ. సూర్యచంద్రులు తారకల్ సూర్య మెఱపు
గాదు వెలుగులు దీనిచే నగ్ని యేల
మొదల అగ్నిగా నేల? అందేమ వెలుగు
జగతి సకలంబు ఆత్మ ప్రకాశము వలన

భావము

అచట సూర్యుడు ప్రకాశించడు, చంద్రుడు ప్రకాశించడు, తారకలు వెలుగుల నీయవు-మెఱుపులు ప్రకాశింపవు, ఈ అగ్నిమాట చెప్పనేల? అంతా ప్రకాశమునగు దానిచేతనే సమస్తము ప్రకాశించును. ఈ ప్రపంచమంతయు దాని వెలుగు చేతనే వెలుగుచున్నది.

11వ మంత్రము

బ్రహ్మైవేద మమృతం పురస్తాద్ బ్రహ్మ
పశ్చాద్ బ్రహ్మ దక్షిణతశ్చోత్తరేణ
అధశ్చోర్ధ్వం చ ప్రసృతం
బ్రహ్మైవేదం విశ్వమిదం వరిష్ఠమ్॥

ఆ. అమృతమయమైన బ్రహ్మమే అంతట నిండె
ముందు బ్రహ్మము వెనుక నాబ్రహ్మమే
ప్రక్కల కుడి ఎడమల బ్రహ్మమేయుండు
దృశ్యమౌ బ్రహ్మమే క్రింద మీద యుండు

భావము

ఆనందమయ నిత్యమగు బ్రహ్మమే ముందున్నది. వెనుక బ్రహ్మము. కుడి ఎడమల బ్రహ్మము. క్రింద, పైన, కుడి ఎడమల నన్నిట బ్రహ్మమే వ్యాపించియున్నది.

ఇది ద్వితీయ ముండకమున ద్వితీయ ఖండము.

తృతీయ ముండకము

ప్రథమ ఖండము

1 వ మంత్రము

ద్వాసుపర్ణా సయుజా సఖాయా
సమానం వృక్షం పరిషస్వజాతే
తయోరన్యః పిప్పలం స్వాద్వత్తి
అనశ్నన్నన్యో అభిచాకశీతి
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

2 వ మంత్రము

సమానే వృక్షే పురుషో నిమగ్నో
అనీశయా శోచతి ముహ్యమానః
జుష్టం యదా పశ్యత్యన్యమీశమస్య
మహిమానమితి వీతశోకః ॥2

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గీ. తనను ప్రకటించి సంస్తుతి సలుప కుండ
తనను తెల్పెడి యుపమయు నతడు లేక
బ్రహ్మము పరమాత్మ యాగ నైజమును గాంచ
రాజకంజునే జీవ ముక్తియును పొందు

భావము

ఈ విధముగా ఏకైక చైతన్యమైయుండి యున్న దేవుని సత్యంతో సేకరైన జీవాత్మ పశ్వాసము చేత ప్రాంతములైన తన సంశయములను వదలించుకొనుచున్నది. తనలో నున్న పరమాత్మను ప్రత్యక్షముగ దర్శించి వారి నైజమును తెలిసికొని దాని సమానత్వమును పొందును.

3 వ మంత్రము

యదా పశ్యః పశ్యతే రుక్మ వర్ణం
కర్తార మీశం పురుషం బ్రహ్మయోనిమ్
తదా విద్వాన్ పుణ్య పాపే విధూయ
నిరంజనః పరమం సామ్యముపైతి ॥ 3

ఆ. విశ్వకర్తను పరమాత్మ విశ్వభర్త
బ్రహ్మయోనిని రుక్మ సువర్ణ వర్ణు
తనను సరసుగ గాంచిన్నముని తడు
పుణ్య పాపము విడిచి సామ్యము పొందు

భావము

విశ్వకర్తయును, విశ్వభర్తయును, బ్రహ్మయోనియు నైనవాని, ప్రత్యక్షముగా దర్శించిన జ్ఞాని పుణ్యపాపములను విడిచి నిరంజనుడై పరమ సామ్యమును పొందును.

4 వ మంత్రము

ప్రాణో హ్యేష యః సర్వ భూతైర్విభాతి
విజానన్ విద్వాన్ భవతే నాతివాదీ
ఆత్మక్రీడ ఆత్మరతిః క్రియావాన్
ఏష బ్రహ్మవిదాం వరిష్ఠః ॥ 4

౪. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

5వ మంత్రము

సత్యేన లభ్యస్తపసా హ్యేష ఆత్మ
సమ్యగ్ జ్ఞానేన బ్రహ్మచర్యేణ నిత్యం
అంతః శరీరే జ్యోతిర్మయో హి శుభ్రో
యం పశ్యంతి యతయః క్షీణ దోషాః ॥5॥

౫. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

6 – వ మంత్రము

సత్యమేవ జయతే నానృతం
సత్యేన పంథా వితతో దేవయానః
యేనా క్రమంత్యృషయో హ్యాప్తకామా
యత్ర తత్ సత్యస్య పరమం నిధానం ॥6॥

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

7 - వ మంత్రము

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

8 - వ మంత్రము

[illegible]

నాన్యైర్దేవైస్తపసా కర్మణా వా
జ్ఞానప్రసాదేన విశుద్ధసత్త్వస్తతస్తు తం
పశ్యతే నిష్కలం ధ్యాయమానః ॥8॥

సీ. కనుల గనబడ డాతడు వాక్కుల ననుభవించ నేరు
రాదు వాక్కున గ్రహియింప రాదు దేవ
యింద్రియ తపము కర్మల వ్యర్థమగును
జ్ఞానమున గాని పరము నెరుగ
తే. చిత్తశుద్ధి గల్గి ధ్యానంబు చేయ నరుడు
పరము నెరుగ సత్త్వము గల్గి యనఘుడగుచు
చేత శుద్ధముగ నిష్కళ మొందు
త్యాగమున యశస్సుగా తాను నెరయగలడు.

భావము

పరమాత్మ తత్త్వము నేత్రాదీంద్రియముల చేత గ్రహింపబడు
నదికాదు. వాగాదీంద్రియముల చేత నైనను గ్రహింప శక్యముకాదు. ఇతరములైన
దేవతల చేతను, తపస్సు చేతను కర్మల చేతను కూడా పొంద శక్యముకాదు. జ్ఞానప్రసాదము
వలన విశుద్ధమైన చిత్తము గల సాధకుడే ఆ నిష్కళ తత్త్వము సాక్షాత్కారము పొందుటకు గూడా
పొంద శక్యముకాదు. ధ్యానము చేయుచు సర్వవిధముల శుద్ధి చెంది కూడా అనుభవించు
తత్త్వము పొందగలడు. జ్ఞానప్రసాదము చేత నిష్కళ తత్త్వము నందు నిరంతర ధ్యానము
చేయుచున్నవాడు, సర్వకర్మముల చేత నిర్మలమైన హృదయము కలవాడై నిరంతర ధ్యానముతో అట్టి
సాక్షాత్కారమును పరమాత్మ తత్త్వము నెరుగగలడు.

9 - వ మంత్రము

ఏషోఽణురాత్మా చేతసా వేదితవ్యో
యస్మిన్ ప్రాణః పంచధా సంవివేశ
ప్రాణైశ్చిత్తం సర్వమోతం ప్రజానాం
యస్మిన్ విశుద్ధే విభవత్యేష ఆత్మా ॥9॥

సీ. ఈ శరీరంబున నేర్చు సూక్ష్మ ఆత్మ
ప్రాణంబు ప్రాణమై యుండగ
మరియు వ్యాన సమాన ఉదాన అపానంబు

ఐదైన భేదాల నందు తేజ
శక్తి శరీరంబు నందునే వ్యాపించియట్టి
యుండును దానిప్పు ఆత్మ యువాడు
ఇంద్రియంబుల చేత స్వప్నవేళల యందు
చిత్తంబు వ్యాప్తమై వెలుగుచుండు.
॥ అట్టి చిత్తంబు నిర్మల మగున పుడు
ఆత్మ నిర్మల ప్రకాశము నొప్పునాడె
నిర్మలాత్మ కొరకు నీ నిర్మలము
వాక్కు నెరుగగలరు సత్యంబునగును.

భావము

ఏ శరీరము నందు ఉన్నప్పుడు ప్రాణవాయువు ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానములను ఐదు భేదములతో ప్రవేశించియున్నదో, అట్టి ఆ శరీరము నందే హృదయాకాశమునందున్న సూక్ష్మ ఆత్మను తెలియదగినది. జీవుల యొక్క బుద్ధి ఇంద్రియ వ్యాపారముల చేత వ్యాప్తమై యుండును. బుద్ధి నిర్మలమైనప్పుడే ఆత్మ యందు ప్రకాశించును. అట్టి సూక్ష్మమైన ఆత్మతత్త్వమును నిర్మల జ్ఞానము చేతనే తెలియవలెను.

10 – వ మంత్రము

యం యం లోకం మనసా సంవిభాతి
విశుద్ధసత్త్వః కామయతే యాంశ్చ కామాన్
తం తం లోకం జయతే తాంశ్చ కామాం
స్తస్మాదాత్మజ్ఞం హ్యర్చయేత్ భూతికామః ॥

విశుద్ధ సత్త్వ సంపన్నుడౌ జ్ఞాని, తా
కోరు కోరికలు గాంచు తేజ
బహులోకములనే పొందుచు నుండెన
మనసులో భావించిన మనసు నందు
నిర్మలము సత్యసంపన్నుడాత్మజ్ఞుడౌ
కోరును నిరుపమ్మై లోకము నందె
ఆత్మజ్ఞానియగు వాని అనుపము
మహాత్ముడౌనని పూజించగా రూఢి

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

ఇతి తృతీయ ముండకమున
ప్రథమ ఖండము

తృతీయ ముండకము

ద్వితీయ ఖండము

స వేదైతత్ పరమం బ్రహ్మధామ

యత్ర విశ్వం నిహితం భాతి శుభ్రం

ఉపాసతే పురుషం యే హ్యకామాస్తే

శుక్రమేతదతివర్తంతి ధీరాః

సీ. సకల విశ్వము దేనియందు, శాశ్వతంబు

సత్యమయంబు విశ్వాధారమునై వెలుగు

నట్టి యా సద్బ్రహ్మంబు నాత్మయందు

గను మహాత్ములైయుండు [illegible] ముముక్షు|

తే. అట్టి ఆత్మజ్ఞులైన మహాత్ము భక్తి

శ్రద్ధలను నిష్కాములై కొలిచి కొలువ

[illegible]

[illegible]

భావము

సకల కామములకు ఆశ్రయ ధామమైనది, శాశ్వతమైనది, సత్యమయమైనది విశ్వాధారమైనది, [illegible] పరబ్రహ్మమును ఆత్మజ్ఞాని తెలుసుకొనును. అట్టి ఆత్మజ్ఞానియగు మహాత్ముని [illegible] భక్తితో నిష్కాములై [illegible]. [illegible].

2 - వ మంత్రము

కామాన్ యః కామయతే మన్యమానః

స కామభిర్జాయతే తత్ర తత్ర

పర్యాప్తకామస్య కృతాత్మనస్తు

ఇహైవ సర్వే ప్రవిలీయంతి కామాః 2

సీ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

భావము

[illegible]

3 – వ మంత్రము

[illegible]

[illegible]

[illegible]

తప్పించుమా నిత్య మహాత్మ్యసారా
సుఖాన్వేషణ విడిచి బలిహారించి
నీచే మహాత్మ్య మార్గము ప్రకాశించేను.

భావము

ఆత్మతత్త్వము వేదశాస్త్రములను పఠించుటచే నరుడు తెలిసికొనుటకు శక్యముగాదు. ఎందరో చదివిన గ్రంథముల వలన. అట్టివారు మరణించినా తెలియనేరరు మేధాశక్తిచే నిపుణులైన శాస్త్రజ్ఞులచే కూడా ఆత్మతత్త్వము పొందశక్యముగాదు – మనుష్యుడు ఏకాగ్రచిత్తుడై పరమాత్మను తెలిసికొనుటకు కోరిక కలిగి ఇంద్రియములను ప్రయత్నపూర్వకముగ పెట్టి ఆత్మను సంపాదించిన యెడల ఆ పరమాత్మ లభ్యమగును. ఇట్టి సాధనపూర్వకముగా పొందుటకు ప్రయత్నించిన వారికి ఆత్మ తన స్వరూపమును నిరూపించుకొనును.

4 - వ మంత్రము

నాయమాత్మా బలహీనేన లభ్యో
నచ ప్రమాదాత్ తపసో వాప్యలింగాత్
ఏతైరుపాయైర్యతతే యస్తు విద్వాం
స్తస్యైష ఆత్మా విశతే బ్రహ్మధామ 4

5. సమ్యక్ జ్ఞానులైన పరమాత్మ స్వరూ
పము పరికించ అట్టివారు కాదు
ధ్యానసాధనముల ప్రాప్తించునట్టి
మార్గము చేత సంపూర్ణము గాదు
సత్య మోక్షము లభించదని
నిత్య సాధన శ్రద్ధలేనిది
సత్య మార్గ శ్రద్ధ లక్షణా
చెందని తపము సాధనములేక.

6. ఆ మహాత్ములకు మాత్రమే లభించును
శీఘ్రముగ గురు దైవభక్తి యుతులకు
సద్బోధన విని ఆత్మ తత్త్వ జ్ఞానము
ప్రకాశించి బ్రహ్మ స్వరూపముగా తోచును.

భావము

ఈ యాత్మ స్వరూపము [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ఆత్మ బ్రహ్మ స్వరూపమును పొందుచున్నది.

5 – వ మంత్రము

సంప్రాప్యైనమృషయో జ్ఞానతృప్తాః
కృతాత్మానో వీతరాగాః ప్రశాంతాః
తే సర్వగం సర్వతః ప్రాప్య ధీరాః
యుక్తాత్మానః సర్వమేవావిశంతి ॥ 5

1. ప్రత్యక్ష [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

2. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

భావము

అతీంద్రియ ద్రష్టలగు మహర్షులు, పరబ్రహ్మమును పొందిన వారలు ఆత్మ జ్ఞానము చేత సంతృప్తి చెందినవారై, పరమాత్మ స్వరూపము చేత పవిత్రులై [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

వారలగుచున్నారు. అట్టి బ్రహ్మవేత్తలు బ్రహ్మమునెఱింగినవారు గనుక సకలేశ్వరుడైన బ్రహ్మమును పొందినట్టి వారు తత్త్వమును తెలిసి పొందినవారై ధీమంతులై నిజ గృహము పొందిన విధముగ బ్రహ్మ స్వరూపానందము సకలము పొందుచున్నారు. సన్న్యాస యోగమునందు నిష్ఠాపరులై బ్రహ్మానందము పొందుచున్నారు.

6 – వ మంత్రము

వేదాంత విజ్ఞాన సునిశ్చితార్థాః
సన్న్యాసయోగాద్ యతయః శుద్ధసత్త్వాః
తే బ్రహ్మలోకేషు పరాంతకాలే
పరామృతాః పరిముచ్యంతి సర్వే

౬. సకల వేదాంత విజ్ఞాన నిశ్చయులును
శుద్ధ సన్న్యాసయోగ విశుద్ధ సత్త్వు
లగుచు ముముక్షువులై దేహాంత కాల
మందున మహాత్ములు పర బ్రహ్మ స్వరూప
భావము నొంది ముక్తులగుచున్నారు.

భావము

ఉపనిషత్తుల యందు ప్రతిపాదింపబడిన బ్రహ్మవిద్యాజ్ఞానము నెఱింగినవారును వైరాగ్యము గలవారును, సన్న్యాస యోగముచే సత్త్వశుద్ధి గలవారును, ముముక్షువులును, ఆ మహాత్ములందరును దేహావసాన సమయమందు బ్రహ్మ స్వరూపులై లోకముల యందు పరబ్రహ్మ స్వరూపులై ముక్తిం బొందుచున్నారు.

7 – వ మంత్రము

గతాః కలాః పంచదశ ప్రతిష్ఠా
దేవాశ్చ సర్వే ప్రతిదేవతాసు
కర్మాణి విజ్ఞానమయశ్చ ఆత్మా
పరేఽవ్యయే సర్వ ఏకీభవంతి ॥7

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఆ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

[illegible]

8. వ మంత్రము.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] . 8

ఆ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

భావము

నదులు యెట్లు నామరూపములఁ గోల్పోయి సముద్రమున లీనమగునో అట్లే మహనీయులు
సముద్రమునందుఁ గలిసిన నదులవలె నామరూపములను వదలి సద్రూపమును చేరుదురు
జ్ఞానులైన వారు పరమాత్మయందే లీనమగుదురు. అట్టివారే బ్రహ్మవేత్తలగుదురు. వారు
బ్రహ్మవిద్యా ప్రపూర్ణులై నామరూపములను వదలి దివ్యమైన పరాత్పరుఁడగు పరమాత్మస్వరూపుఁడగు పర
పురుషుని చేరుచున్నారు.

9 – వ మంత్రము.

సయోహ వై తత్ పరమం బ్రహ్మవేద
బ్రహ్మైవ భవతి నాస్యా(బ్రహ్మవిత్ కులేభవతి
తరతి శోకం తరతి పాప్మానం
గుహా గ్రంథిభ్యో విముక్తో అమృతో భవతి

సీ: ఎవఁడు పరమ సద్బ్రహ్మంబు నెఱుఁగునతఁడు
తాను బ్రహ్మస్వరూపుఁడై తనరుచుండు
బ్రహ్మవేత్త కులంబున బ్రహ్మవేత్త
కానివారలుఁ బుట్టరు తనువులందు

గీ: శోకమును దాటు పాపములను దాటి దాటు
తొలఁగ హృదయగ్రంథులఁ దీసి వాడు
చిరము పురుషుఁడై యమృతత్త్వంబునందు
బ్రహ్మవిజ్ఞాన వేత్తయై వర్ధిలుండు

భావము:

ఎవడు శ్రేష్ఠుఁడగు పర బ్రహ్మమును తెలిసికొనునో అతడు పరమాత్మ స్వరూపుఁడగుచు బ్రహ్మస్వరూపుఁడై
యుంచుచున్నాఁడు. ఆ బ్రహ్మవేత్త వంశమునందు బ్రహ్మవేత్త కానివాడు జన్మించఁడు. అతడు శోకమును
దాటుచు పాపములను దాటి పుణ్యములను పొందుచున్నాఁడు. బ్రహ్మవేత్తయగుచు గ్రంథులను
వీడినవాఁడై అమృతస్వరూపుఁడగుచున్నాఁడు.

10.వ మంత్రము

తదేతదృచాభ్యుక్తం-
క్రియావన్తః శ్రోత్రియా బ్రహ్మనిష్ఠాః
స్వయం జుహ్వత ఏకర్షిం శ్రద్ధయన్తః
తేషామేవైతాం బ్రహ్మవిద్యాం వదేత
శిరోవ్రతం విధివద్యైస్తు చీర్ణమ్ ॥

తే: క్రియలఁ జేయువారు బ్రహ్మనిష్ఠ
శ్రోత్రియులును గరిష్ఠులౌ నుత్తములును
బ్రహ్మనిష్ఠానిష్ఠులౌ పండితులను
శ్రద్ధగలవారి కిది చెప్ప దగియుండును

గీ: అరయ ఏకర్షి యను హోమ మగ్నియందు
వారికి విధముగ శిరోవ్రతము నెట్టి
సద్వ్రతము సంప్రదాయము కీట మరియు
దీనికి బ్రహ్మవిద్య నుపదేశింపవలయు.

భావము:

ఉపనిషత్తు ఈ మంత్రము చేత బ్రహ్మవిద్యా సంప్రదాయమును చెప్పుచున్నది. అనగా విహితకర్మలను చేయువారును శ్రోత్రియులును బ్రహ్మనిష్ఠులను వారికి, శ్రద్ధగల వారై ఏకర్షి యను అగ్ని స్వరూపముగా హోమము చేయు సద్వ్రతము సంప్రదాయమును విధిగా నెరవేర్చిన వారికి ఈ బ్రహ్మవిద్య నుపదేశింపవలయును.

11-వ మంత్రము

తదేతత్ సత్యమృషిరంగిరాః
పురోవాచ నైతదచీర్ణవ్రతోఽధీతే
నమః పరమ ఋషిభ్యో
నమః పరమ ఋషిభ్యః ॥

తే: సత్య మీ మాట సర్వజ్ఞ ఋషివరుడు
నైన ఆ బ్రహ్మవిద్య నా ముంగిరసుడు
చెప్పె శౌనకున కుపదేశించె మునుల
నట్టి ఋష్యులకు మనుముల నమస్కృతులు.

శ్రీః

క్షమాపణము

పూర్వాచార్యులు నిరు యుక్తి శాస్త్రములగు బ్రహ్మసూత్రములు ఉపనిషత్తులు రెండు భగవద్గీత ఉపనిషత్తులుగా నేర బ్రహ్మవిద్యయనబడినవి. ఉపనిషత్తుల బ్రహ్మవిద్యను తెలుగున నేను వ్రాసితిని, కావున తప్పులు దొరలినచో పెద్దలు క్షమింతురుగాక. నాకు నీయను ప్రసాదించిన సద్గురువుకు నా నమస్కారములు. ఉపనిషత్తుల ద్వారా బ్రహ్మవిద్యను తెలిపిన గురువులకు నమస్కారము. ఆ దేవదేవునకు నమస్కారము.

ఓం తత్సత్

సర్వం శ్రీ పరమేశ్వరార్పణమస్తు

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

★ ★ ★

శాంతి మంత్రం:

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవాః
భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః
స్థిరైరంగైస్తుష్టువాగ్ం సస్తనూభిః
వ్యశేమ దేవహితం యదాయుః
స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః
స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః
స్వస్తినస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః
స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు
ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

గద్యము

ఇతి శ్రీ సీతారామచంద్ర కరుణా కటాక్ష సంప్రాప్త సరస్వతీ!
ప్రసన్న విద్యా విద్యోతమాన సమాహిత, కౌండిన్యస గోత్ర
పవిత్ర లక్ష్మీనరసమాంబికా వేంకటయ దత్త సుపుత్ర
నేతి...
సుధాకర, సుగుణ రత్న రత్నాకర. ...
శ్రీరామచంద్రసుప్రభాత శ్రీశైల మల్లి కార్జున
...
...
శ్రీమదాంధ్ర ... శ్రీ రాఘవేంద్ర
సుప్రభాతాది ... రచనా ప్రసిద్ధ
... విరచిత
నామధేయ ప్రణీతం ... మర్మ
... వ్యాఖ్యాన సహిత
... సంపూర్ణము.

ఓం తత్సత్

మధురకవి : శ్రీ దేవరపల్లి వెంకట సుబ్బయ్య

జననం : 25-2-1949

తల్లిదండ్రులు :- శ్రీమతి సరస్వతమ్మ, వెంకటసుబ్బశాస్త్రిగారలు

ఉద్యోగము :- ప్రధానాచార్య పదవిలో

జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల, పెద్దకంబం

బిరుదులు :- ధర్మనిరతుడు, కవికోకిల మధురకవి

ఆశయములు :- (1) ఉత్తమసాహిత్యమును కన్నతల్లి భాష

(2) ఆసాహిత్యంలో మాతృభాష సంస్కృతి ఉండాలి.

మాతృ ప్రేమయే ఆశయం